

[Stinus]

manglende NATO-solidaritet i forbindelse med afstemninger i FN går altså begge veje.

Mens vi således ikke er specielt bekymrede over Danmarks stemmeafgivning, synes vi, det giver grund til eftertanke, at der ud af 52 nedrustningsforslag på FNs sidste generalforsamling kun var 9 fremsat på initiativ af et eller flere vestlige lande. Dette forhold kan der nok være grund til at se nærmere på. Vi glæder os over, at Danmark i år er medforslagsstiller til så mange nedrustningsresolutioner, men vi opfordrer til flere konkrete danske initiativer på dette område, f.eks. til opfyldning af den dagsorden, som blev vedtaget af folketinget den 3. maj i år, gerne i samarbejde med de øvrige nordiske lande eller med et eller flere NATO-lande eller lande inden for EPS-samarbejdet, men vi opfordrer til danske initiativer.

Danmarks forestående medlemskab af FNs sikkerhedsråd for første gang siden 1967 har øget forventningerne til den rolle, Danmark kan spille i FN. En del af disse forventninger er urealistiske og skyldes utvivlsomt manglende kendskab til, hvordan FN og i særdeleshed sikkerhedsrådet arbejder.

Dette er ikke udtryk for, at der efter vor opfattelse ikke frembyder sig nye muligheder på grund af medlemskabet af sikkerhedsrådet, men disse muligheder er nok mere begrænsede, end mange forestiller sig. Vi vil gerne pege på nogle af de muligheder, der er, i håb om at regeringen vil udnytte disse muligheder til det yderste. Vi tror, der lyttes mere til et land, som er med i sikkerhedsrådet, også når dette land taler i generalforsamlingen og deltager i den korridorsnak, som er så væsentlig i FN-sammenhæng. Vi tror også, at Danmark i de to år, vi skal være med i sikkerhedsrådet, kan tale med større vægt inden for NATO og EPS.

Det er da udmærket, at den danske ambassadør i FN-generalforsamlingens 1. udvalg kraftigt opfordrer USA og Sovjetunionen til snarest at genoptage de afbrudte forhandlinger i Genève og til at indlede drøftelser med henblik på en forhindring af våbenkapløbet i det ydre rum, men et sådant indlæg i FN er uden betydning, hvis det ikke lige så kraftigt følges op inden for NATO-alliancen og direkte over for USA.

Vi må også hele tiden overveje, om der er tilstrækkelig nytænkning og dristighed i dansk FN-politik med hensyn til afspænding

og nedrustning. Den årlige instruktion til den danske delegation til FNs generalforsamling er fortrolig, og det er rigtigt, mener vi, men man afslører næppe nogen hemmelighed ved at sige, at det ikke er forslag om dristige afspændings- og nedrustningsinitiativer, som præger den.

Jeg vil gerne som noget positivt fremhæve det danske initiativ til en studie vedrørende konventionelle våben, som meget vel kan vise sig at være et første skridt i retning af konkrete nedrustningsforhandlinger på dette område, altså et eksempel på, at det kan lade sig gøre at tage initiativer, som kan føre til noget, men vi skal have flere af dem.

Når jeg før talte om de urealistiske forventninger til Danmarks muligheder i sikkerhedsrådet, hænger det sammen med den måde, sikkerhedsrådet arbejder på. I FN-pagten artikel 28 hedder det: »Sikkerhedsrådet afholder periodiske møder«. Der kunne komme noget godt ud af sådanne regelmæssige møder, som det også blev påpeget af de nordiske landes regeringer i et brev til FNs generalsekretær den 10. juni sidste år, men kendsgerningen er, at det eneste møde af den art indtil da fandt sted på finsk initiativ i 1970. Sikkerhedsrådet mødes ikke regelmæssigt for at drøfte den internationale situation, men der foregår dog nu visse uformelle drøftelser blandt sikkerhedsrådets medlemmer netop med henblik på at øge rådets muligheder for mere effektivt at varetage sine opgaver som stipuleret i FN-pagten, at arbejde for fredelig bilæggelse af tvistigheder og at træffe forholdsregler over for trusler mod freden, fredsbrud og angrebshandlinger.

Vi opfordrer regeringen til gennem Danmarks deltagelse i disse uformelle møder at gøre alt for at styrke generalsekretærens bestræbelser på at styrke sikkerhedsrådets muligheder for at kunne udføre sine funktioner i henhold til FN-pagten. Bortset fra disse uformelle møder indkaldes sikkerhedsrådet kun, når begivenhederne kræver det, dvs. når en konflikt er umiddelbart forestående eller allerede brudt ud.

Vi er enige med regeringen i, at det næppe inden for sikkerhedsrådets rammer vil være muligt direkte at komme med selvstændige initiativer på afspændings- og nedrustningsområdet. En styrkelse af sikkerhedsrådet vil imidlertid kunne virke i den rigtige retning, og vi opfordrer derfor igen regeringen til at